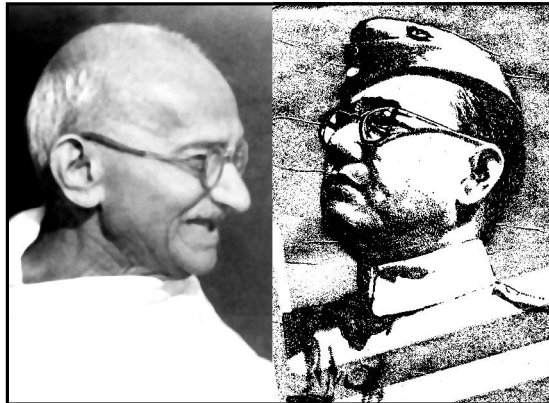

ଆମେ ଓ ଆମର ସ୍ଵାଧୀନତା

ଗୁରୁକଲ୍ୟାଣ ମହାପାତ୍ର

୧୯୪୭ ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖରେ ଭାରତ ସ୍ଵାଧୀନ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ୧୯୪୭ର ଅଗଷ୍ଟ ବିପ୍ଳବ କିମ୍ବା ଭାରତଛାଡ଼ ଆନ୍ଦୋଳନ ହେଉ ନଚେତ୍ ଆଜାଦ୍ ହିନ୍ଦ୍ ଫୌଜର ଭୂମିକା ହେଉ, ସେସବୁକୁ ଅସ୍ଵୀକାର କରାଯାଇ ନପାରେ । ସେସବୁର ଭୂମିକା ଭାରତର ସ୍ଵାଧୀନତା ହାସଲ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ସୋଭିଏତ ରୁଷର ତତ୍କାଳୀନ ଅକ୍ଟୋବର ବିପ୍ଳବ ସଦୃଶ ୧୯୪୭ ଅଗଷ୍ଟ ୮ ତାରିଖର ଭାରତଛାଡ଼ ଆନ୍ଦୋଳନର ତାକରା ସହିତ ଆଜାଦ୍ ହିନ୍ଦ୍ ଫୌଜର ସରକାର ଗଠନ ପ୍ରଭୃତି ବିଷୟର ସୁଦୂର ପ୍ରସାରୀ ପ୍ରଭାବ ରହିଥିଲା । ସେହି ୧୯୪୭ ଅଗଷ୍ଟ ୮ ତାରିଖରେ ତତ୍କାଳୀନ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କୁ ଭାରତ

ଛାଡ଼ି ଛାଲିଯିବା ପାଇଁ ଚେତାବନୀ ଦିଆଯାଇ ଦେଶବ୍ୟାପୀ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ତୀବ୍ରତର କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୪୭ରେ ମଧ୍ୟ ଆଜାଦ୍ ହିନ୍ଦ୍ ସରକାର ଭାରତ ସୀମାରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା । ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ସେହି ଐତିହାସିକ ଭାରତଛାଡ଼ ଆନ୍ଦୋଳନର ଆହ୍ୱାନ ସମେତ ନେତାଜୀଙ୍କର ଆଜାଦ୍ ହିନ୍ଦ୍ ସରକାର ଗଠନ ସମଗ୍ର ଭାରତବାସୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ପାଇଁ ଅପୂର୍ବ ସାହସ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ବିଶେଷ କରି ଅହିଂସା ଆନ୍ଦୋଳନର ବହି ତୀବ୍ର ଆକାର ଧାରଣ କରିବାରୁ ତତ୍କାଳୀନ ଇଂରେଜ ଶାସକ ଭାରତ ଛାଡ଼ିବା ବ୍ୟତୀତ ଗତ୍ୟନ୍ତର ନଥିଲା ଓ ଆମେ ସ୍ଵାଧୀନତା ହାସଲ କରିବା ଏକ ପ୍ରକାର ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ଅତୀତର ସେହି ଗୌରବମୟ ଇତିହାସକୁ ସ୍ମରଣ କଲେ ଆମେ ରୋମାଞ୍ଚିତ ହୋଇଥାଉ । ୧୯୪୭ର ସେହି ଅଗଷ୍ଟ ବିପ୍ଳବ ଯୋଗୁଁ ତତ୍କାଳୀନ ବ୍ରିଟିଶ ଶାସକ ପ୍ରକୃତରେ ଭୟ ପାଇ ଯାଇଥିଲେ ଓ ତହିଁ ପରଦିନ ଅର୍ଥାତ୍ ୧୯୪୭ ଅଗଷ୍ଟ ୯ ତାରିଖରେ ପୋଲିସ ଜାତିର ଜନକ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ସମେତ ସମସ୍ତ ବୁଦ୍ଧ ନେତା ଓ

ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିପକାଇଲେ । ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ଭାବିଥିଲେ ଯେ ତତ୍କାଳୀନ ସେହି ଆନ୍ଦୋଳନ ଦବି ଯିବ । ମାତ୍ର ତାହା ସମ୍ଭବ ହେଲା ନାହିଁ । ନିଆଁ ପରି ଆନ୍ଦୋଳନ ଦେଶସାରା ବ୍ୟାପିଗଲା । ଦେଶ ବାହାରପଟୁ ଆଜାଦ୍ ହିନ୍ଦ୍ ଫୌଜ୍ ମଧ୍ୟ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କ

ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିବ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ତତ୍କାଳୀନ ବ୍ରିଟିଶ୍ ଶାସକବର୍ଗ ଭୟ ପାଇଗଲେ । ତେଣୁ ଭାରତକୁ ସ୍ଵାଧୀନ କରିବାକୁ ସେମାନେ ଚାହିଁଲେ । ନଚେତ୍ ସ୍ଵାଧୀନତା ଆହୁରି ବିଳମ୍ବିତ ହୋଇଥାନ୍ତା । ବିଶିଷ୍ଟ ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ଏକଦା ଅଗଷ୍ଟ ବିପ୍ଳବ ଆନ୍ଦୋଳନ ସଂପର୍କରେ ସୂଚନା ଦେଇ ଲେଖିଥିଲେ -

‘୧୮୫୭ର ସିପାହୀ ବିଦ୍ରୋହଠାରୁ ଏହା ଥିଲା ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର । ଏଥର ଲୋକେ ନିରସ୍ତ ଓ ଅହିଂସ । କେହି କେହି ଭାବୁଥିଲେ ଯେ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ଏହି ନିରସ୍ତ, ଅହିଂସ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଅତିରେ ଦମନ କରି ଦେଇପାରିବେ । ଆନ୍ଦୋଳନକୁ କଠୋର ଭାବରେ ଦମନ କରାଗଲା ସତ କିନ୍ତୁ ଏଥିଲାଗି ଚାରିମାସ ସମୟ ଲାଗି ଯାଇଥିଲା । ଶହ ଶହ ଲୋକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଗଲା, ହଜାର ହଜାର ଲୋକଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କରାଗଲା । କେବଳ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରାୟ ଶହେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଗଲା, ଜଣକୁ ପୀଶୀ ଦିଆଗଲା । ଶହ ଶହ ଲୋକଙ୍କୁ ଜେଲରେ ଭର୍ତ୍ତି କରାଗଲା । କିନ୍ତୁ ହୃଦୟ ଭିତରେ ଲେଲିହାନ ବିଦ୍ରୋହୀନଙ୍କ ଅଲିଭା ରହିଲା । ... ଏହାପରେ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରଭାବ ବ୍ରିଟିଶ ସୈନ୍ୟ ବାହିନୀରେ ସାମିଲ ହୋଇଥିବା ଭାରତୀୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଫଳରେ ଭୟାବୁର ବ୍ରିଟିଶ୍ ଶେଷରେ ଭାରତରେ ଆଉ ଶାସନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ଜାଣି ଭାରତ ଛାଡ଼ିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ।

ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ଵରେ ଭାରତ ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଅହିଂସ ଉପାୟରେ ସ୍ଵାଧୀନତା ହାସଲ କରିଥିଲା । ମାତ୍ର ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କ

କୂଟନୀତିକ ଦୃଷ୍ଟି ବୁଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ଭାରତ ଦୁଇଭାଗରେ ବିଭାଜିତ ହୋଇ ପାକିସ୍ତାନର ସୃଷ୍ଟି ସମ୍ଭବ ହେଲା । ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତିର ପ୍ରାୟ ୫୮ ବର୍ଷ ପରେ କିନ୍ତୁ ଏପରି କର୍ମଫଳର ଶରବ୍ୟ ହୋଇଛି ଏବେ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର । ଗତ ଜୁଲାଇ ମାସରେ ଲଣ୍ଡନ ସହରରେ ଦୁଇ ଦୁଇଥର ବୋମା ବିସ୍ଫୋରଣ ହେବା ଫଳରେ ଲଣ୍ଡନବାସୀ ଖୁବ୍ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଏପରି ଆତଙ୍କବାଦୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ପାକିସ୍ତାନର ମଦ୍ରାସାଗୁଡ଼ିକ ଦାୟୀ ବୋଲି ବ୍ରିଟିଶ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଟୋନି ବ୍ଲେଆର ଦୋଷାରୋପ କରିଛନ୍ତି । ପାକିସ୍ତାନ ଦେଶବାସୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ମଧ୍ୟ ପାକିସ୍ତାନର ସାମରିକ ଶାସକଙ୍କ ବିରୋଧରେ ବିଦ୍ରୋହ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ତେଣୁ ପାକିସ୍ତାନର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି, ସେନାଧ୍ୟକ୍ଷ ପରଭେକ୍ତ ମୁସାରାଫ ଖୁବ୍ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିଭିନ୍ନ ଗଣମାଧ୍ୟମଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଗତ କିଛି ବର୍ଷ ତଳେ ଆମେରିକାରେ ପେଣ୍ଡାଗନ ଓ ବିଶ୍ୱ ବାଣିଜ୍ୟ ସଂଗଠନକୁ ମଧ୍ୟ ବୋମା ବିସ୍ଫୋରଣ ଦ୍ୱାରା ଧ୍ୱଂସ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଉଆଇଥିବା ଆତଙ୍କବାଦୀମାନେ ପାକିସ୍ତାନରେ ଆତ୍ମଗୋପନ କରିଥିବା ମଧ୍ୟ ସନ୍ଦେହ କରାଯାଉଛି । ତେଣୁ ଅଖଣ୍ଡ ଭାରତକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରିବାର ପରିଣତି ଏବେ ଇଂଲଣ୍ଡ ସମେତ ବିଶ୍ୱର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି କହିଲେ କିଛି ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ଜୁଲାଇ ଶେଷ ସପ୍ତାହରେ ଆତଙ୍କବାଦୀମାନେ ଇଜିପ୍ଟରେ ମଧ୍ୟ ନରସଂହାର କରିଥିବାର ସୂଚନା ମିଳିଛି ।

ସେ ଯାହାହେଉ, ଦେଶ ବିଭାଜନ ସର୍ତ୍ତରେ ହିଁ ଆମେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କଲୁ । କିନ୍ତୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ପୂର୍ବରୁ ସବୁଠାରୁ କଷ୍ଟଦାୟକ ବ୍ୟାପାର ଥିଲା ପଂଜାବ ଓ ବଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶକୁ ଭାଗ ଭାଗ କରାଯିବା ସହିତ ଭାରତ ଆଉ ପାକିସ୍ତାନ ମଧ୍ୟରେ ସୀମାରେଖା ନିରୂପଣ କରାଯିବା । ଦୁଃଖର କଥା, ଉଭୟ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସୀମାରେଖା ଜଣାପଡ଼ିବା ପରେ ସୀମାନ୍ତରେ ଉଭୟ ସଂପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରେ ଚାଲିଲା ଘମାଘୋଟ ସଂଘର୍ଷ ଓ ନରସଂହାର । ମୃତାହତଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଲା । ଜୀବନ ବିକଳରେ ପିଲା କବିଲାଙ୍କୁ ଧରି ଭୟାବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଂଜାବର ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ହିନ୍ଦୁ ଓ ଶିଖ୍ ପୂର୍ବ ପଂଜାବ ଦିଗକୁ ପଳାୟନ କଲେ । ସେହିପରି ପୂର୍ବ ପଂଜାବରୁ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ମୁସଲମାନ ଭୟରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଂଜାବ ଆଡ଼କୁ ଜୀବନ ବିକଳରେ ଧାଇଁଲେ । ପୃଥିବୀର ଇତିହାସରେ ଏପରି ଲୋମହର୍ଷଣକାରୀ ଓ ଦୟନୀୟ ଦୃଶ୍ୟ ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରଳ ଓ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ ।

ମହାନ ବିପ୍ଳବୀ, ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଓ ଧର୍ମଗୁରୁ ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦ (ଘୋଷ) ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତିର ଅବ୍ୟବହିତ ପୂର୍ବରୁ ୧୯୪୭ ଅଗଷ୍ଟ ୧୪ ତାରିଖ ମଧ୍ୟରାତ୍ରରୁ ଚିରୁଟିଲୁଇଲୁ ଆକାଶବାଣୀ କେନ୍ଦ୍ର ଜରିଆରେ ଯେଉଁ ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇଥିଲେ, ସେଥିରେ ସେ କ୍ଷୋଭର ସହିତ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ, ‘ବିପ୍ଳବାତ୍ମକ ପକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଓ ସଂଘବଦ୍ଧ ଅଖଣ୍ଡ ଭାରତ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ମୋର ପ୍ରଥମ ସ୍ୱପ୍ନ ଥିଲା । ଆଜି ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନ କିନ୍ତୁ ଅଖଣ୍ଡ ନୁହେଁ ।

ଭାରତ ସେତେବେଳେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କଲା ଏବଂ ଯାହାଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା, ସେହି ଜାତିର ପିତା ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ସମୟରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ୧୯୪୭ ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖରେ ଭାରତର ରାଜଧାନୀ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀରେ ନଥିଲେ । ସ୍ୱାଧୀନତା ଆଗମନ ଯୋଗୁଁ ସେଦିନ ପ୍ରତ୍ୟୁଷରେ ଦିଲ୍ଲୀବାସୀ ଆନନ୍ଦ-ମୁଖରିତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲେ । ସ୍ୱାଧୀନତାର ଜୟଧ୍ୱନି ସମଗ୍ର ଭାରତର ଗଗନପବନକୁ ପ୍ରକମ୍ପିତ କରିପକାଇଥାଏ । ଦୀର୍ଘଦିନର ପରାଧୀନତା ପରେ ଦେଶବାସୀ ଯେତେବେଳେ ଆନନ୍ଦ ବିହ୍ୱଳିତ, ଦେଶର ଜନକ ତଥା ସ୍ୱାଧୀନତାର ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଗାନ୍ଧିଜୀ ସେତେବେଳେ ରାଜଧାନୀ ଦିଲ୍ଲୀଠାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ କଲିକତା (ଏବର କୋଲକାତା)ଠାରେ ବିଷଣ୍ଣ ମନରେ ଆସାନ୍ତି । ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତିର ପ୍ରାୟ ସପ୍ତାହକ ପୂର୍ବରୁ ମହମ୍ମଦ ଅଲୀ ଜିନା ଦିଲ୍ଲୀରୁ କରାଚୀ ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଗଲେ । ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ପାକିସ୍ତାନର ଜନ୍ମ ଦିବସ ସେ ପାଳନ କରିବେ । ବାପୁଜୀ ସେତେବେଳେ କିନ୍ତୁ ଥିଲେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଂଜାବରେ, ଯାହା ଭାରତରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇ ପାକିସ୍ତାନ ସୀମା ଭିତରକୁ ଯିବାର ଥିଲା । ଲାହୋରରେ ଶଙ୍କାଗ୍ରସ୍ତ ହିନ୍ଦୁ ଓ ଶିଖ୍ମାନଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଦେଖିବାକୁ ଆସିଥିବା ଗାନ୍ଧିଜୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ଆସୁଥିଲେ ଯେ ସେ ତାଙ୍କର ଅବଶିଷ୍ଟ ଜୀବନ ସେଠାରେ (ପାକିସ୍ତାନରେ) ହିନ୍ଦୁ ଓ ଶିଖ୍ମାନଙ୍କ ଗହଣରେ (ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ) ବିତାଇବେ । ଏହାଫଳରେ ଶଙ୍କାଗ୍ରସ୍ତ ହିନ୍ଦୁ ଓ ଶିଖ୍ମାନେ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲେ । ମାତ୍ର ବିଧିର ବିଚିତ୍ର ବିଚାର । ଖବର ମିଳିଲା ଯେ ଦେଶ ବିଭାଜନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯୋଗୁଁ ପାକିସ୍ତାନ ସୀମାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ପୂର୍ବବଙ୍ଗ (ଏବର ବଙ୍ଗଳାଦେଶ)ର ନୋଆଖାଲିସ୍ଥିତ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କୁ କୁଆଡ଼େ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ କରି ଦିଆଯିବ । ତେଣୁ ବାପୁଜୀ ତତ୍ତ୍ୱକ୍ଷଣାତ୍ ଲାହୋରରୁ ରେଳ ଯୋଗେ ନୋଆଖାଲି ଯିବା ରାସ୍ତାରେ କଲିକତାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । କଲିକତାରେ ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ଦଂଗାହଙ୍ଗାମୀ ଅତି ତୀବ୍ର ରୂପ ଧାରଣ କରିବାର ଥାଏ । କଲିକତା ମହାନଗରୀ ପାକିସ୍ତାନ ଭିତରେ ରହିବ ବୋଲି ମହମ୍ମଦ ଅଲୀ ଜିନା କୁଆଡ଼େ ସେଠାକାର ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ । ମାତ୍ର କଲିକତା ଭାରତରେ ରହିବ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିବା ପରେ କଲିକତାର ମୁସଲମାନମାନେ ଖୁବ୍ ଭୟଭୀତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ଦଂଗାହଙ୍ଗାମୀ ତୀବ୍ର ଆକାରରେ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଦେଖା ଦେଇଥିଲା । ମାତ୍ର ଇଶ୍ୱର ପ୍ରେରିତ ଦୂତ ବା ପୟଗମ୍ବର ଭାବେ ଗାନ୍ଧିଜୀ କଲିକତାରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି ବୋଲି ମୁସଲମାନମାନେ ଭାବି ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲେ । ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ଦଙ୍ଗା ଆଉ ସମ୍ଭବ ହେଲା ନାହିଁ । ଭୀତବ୍ରତ ମୁସଲମାନମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କୁ ଦେଖି ଓ ଶୁଣି ସାହସ ପାଇଲେ । ନୋଆଖାଲିରେ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ମୁସଲମାନ ନେତାମାନେ ମଧ୍ୟ ବାପୁଜୀଙ୍କୁ ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ । ଫଳରେ ବାପୁଜୀ ଆଉ ନୋଆଖାଲି ନଯାଇ କଲିକତାରେ ଅଟକି ରହିଲେ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ସମୟରେ । ସେଠାରେ ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ସଦ୍ଭାବ, ସଂପ୍ରୀତି ଓ ଶାନ୍ତି ବିରାଜମାନ

କଲା । ମାତ୍ର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର ବିଷୟ ଯେ ଆମେ ସ୍ବାଧୀନତା ପାଇବା ବେଳକୁ ୧୯୪୭ ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖରେ ପଂଜାବରେ ପ୍ରବଳ ଭାବରେ ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ଦଂଗାଗୋଳ ଓ ହିଂସାକାଣ୍ଡ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ନରସଂହାର ଯୋଗୁଁ ପଂଜାବରେ ରକ୍ତର ନଦୀ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିଲା । ତତ୍କାଳୀନ ଭାରତର ବଡ଼ଲାର୍ ଲର୍ଡ଼ ମାଉଣ୍ଟବ୍ୟାଟେନ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ଅଦ୍ଭୁତ ଶକ୍ତିକୁ କଳିକତାରେ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ - ‘ପଂଜାବରେ ଆମର ୫୫ ହଜାର ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ମୁତୟନ କରାଯାଇ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ବ୍ୟାପକ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଚାଲିଛି । ବଙ୍ଗରେ ଆମର ସୈନ୍ୟଶକ୍ତି ମାତ୍ର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଅଥଚ ସେଠାରେ ଦଂଗାହଙ୍ଗାମା ନାହିଁ । ଜଣେ ସାମରିକ ପଦାଧିକାରୀ ଓ ପ୍ରଶାସକ ରୂପେ ମୁଁ ସେହି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶିଷ୍ଟ ସୀମା ସୈନ୍ୟ ବାହିନୀ ପ୍ରତି ମୋର ସମ୍ମାନ ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି ।’ (ଭାରତ ଇତିହାସ - ତଃ ମନ୍ଥନାଥ ଦାସ)

ଦୁଃଖର କଥା ଯେ ଦେଶ ବିଭାଜନ ସର୍ତ୍ତରେ ହିଁ ଆମେ ସ୍ବାଧୀନତା ହାସଲ କଲୁ । କିନ୍ତୁ ୧୯୪୭ ଜୁନ୍ ୨ ତାରିଖରେ ଭାରତର ତତ୍କାଳୀନ ବଡ଼ଲାର୍ ମାଉଣ୍ଟବ୍ୟାଟେନ, କଂଗ୍ରେସ, ମୁସଲିମ୍ ଲିଗ୍ ଓ ଶିଖ୍ ନେତାମାନଙ୍କ ଗହଣରେ ଭାରତର ସ୍ବାଧୀନତା ଲାଗି ଦେଶ ବିଭାଜନର ଚୁକ୍ତିକୁ ଗୃହୀତ କରାଇ ନେଇଥିଲେ ହେଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଗାନ୍ଧିଜୀ ତାହା ଜାଣିପାରି ଖୁବ୍ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ କହିଥିଲେ - ‘ମୁଁ ଯେଉଁ ବିପଦର ଆଶଙ୍କା କରୁଛି, ତାହା ଯଦି ଭାରତକୁ ଗ୍ରାସ କରେ ଏବଂ ତା’ର ସ୍ବାଧୀନତା ସଂକଟାପନ୍ନ ହୁଏ, ମୁଁ ତାହା ଦେଖିବା ପାଇଁ ହୁଏ ତ ବଞ୍ଚି ରହି ନଥିବି । କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତର ପୁରୁଷମାନେ ଜାଣନ୍ତୁ, କେତେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଦାରୁଣ ଯନ୍ତ୍ରଣା ମଧ୍ୟରେ ଏହି ବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତିର ଆତ୍ମା ସେ କଥା ଚିନ୍ତା କରିଥିଲା । ଏ କଥା କୁହା ନଯାଉ ଯେ ଗାନ୍ଧୀ ଭାରତ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ।’

ସ୍ବାଧୀନତା ପୂର୍ବରୁ କ୍ଷମତା ଲୋଭରେ ହୁଏ ତ ଆମେମାନେ ଜାତିର ଜନକ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ମାନି ନଥିଲୁ କିମ୍ବା ସ୍ବାଧୀନତା ପରେ ଆମେମାନେ ତାଙ୍କରି ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ଚାଲିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲୁ । ଜଣେ ଧର୍ମାତ୍ମ ଯୁବକ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କୁ ଭୁଲ ବୁଝି ଗୁଳିବିଦ୍ଧ କରି ମଧ୍ୟ ହତ୍ୟା କରିଥିଲା । ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ‘ବିବେକ ରକ୍ଷକ’ ଭାବେ ପରିଚିତ ରାଜାଜୀ (ରାଜଗୋପାଲାଚାରୀ) ତେଣୁ କହିଥିଲେ, ‘ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ହିନ୍ଦୁ ଯୁବକ ଗଡ଼ସେ ଗୁଳି କରି ମାରି ନଥିଲେ, ଦେଶର ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ସ୍ବାଧୀନତା ପରେ ଗାନ୍ଧିଜୀ ଭଗ୍ନ ହୃଦୟରେ ହୁଏ ତ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କରିଥାନ୍ତେ ।’ ପ୍ରକୃତରେ ଦେଶ ଭିତରେ ବା ବାହାରେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନତାବାଦୀ ଶକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଯେପରି ସକ୍ରିୟ ହୋଇ ଆତଙ୍କବାଦ ସୃଷ୍ଟି କରି ଚାଲିଛନ୍ତି, ତଦ୍ୱାରା ଦେଶର ସ୍ବାଧୀନତା ସଙ୍କଟାପନ୍ନ ହେବ ବୋଲି ଆମର ଆଶଙ୍କା ଜାତ ହେବା ସ୍ବାଭାବିକ ।

‘ଆମେ କେତେ ଦୂର ସ୍ବାଧୀନ ? ବୋଲି ଜଣେ ଲେଖକ ଶ୍ରୀ ଅଭୟ ସିଂ କିଛି ବର୍ଷ ତଳେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ ବିଶିଷ୍ଟ ଗାନ୍ଧିବାଦୀ,

ସଂଗ୍ରାମୀ ଓ ପୂର୍ବତନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ରଙ୍କୁ । ତାହାର ଉତ୍ତର ସେ ଦେଇଥିଲେ ଏହିପରି - ‘ଆମେ ସ୍ବାଧୀନ ହୋଇ ପାରୁ, ମାତ୍ର ମୁଁ ସ୍ବାଧୀନ ନୁହେଁ । କାରଣ ଭାରତବର୍ଷରୁ ଇଂରେଜ ଶାସନ ଚାଲିଗଲା ପରେ ଭାରତୀୟମାନଙ୍କ ରାଜୁତି ହେଲା ବୋଲି ଆମେ ଯେତେ ଉଲ୍ଲସିତ, ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇଥିଲୁ, ବାସ୍ତବ ସ୍ବାଧୀନତାର ସ୍ବାଦତା ସେପରି ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ତା’ର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଲା ଆମେ ଆଜି ଜାତିର ଜନକ ରୂପେ ସମ୍ମାନ ଦେଉଥିବା ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ ସ୍ବାଧୀନ ହୋଇପାରିଲୁ ନାହିଁ ... ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କଲେ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ ନିଜସ୍ବ ସ୍ବାଧୀନତାକୁ ହରାଇ ଦେଇଛୁ । ମନେ ପଡ଼ୁଛି ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ କହିଥିଲେ - ‘ସେହିଦିନ ଭାରତ ସ୍ବାଧୀନ ହେବ, ଯେଉଁଦିନ ହରିଜନ ବ୍ୟକ୍ତିଟିଏ ଦେଶର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଆସନରେ ଅଧିରୂଢ଼ ହେବ ।’ ଏ କଥାର ଅର୍ଥ ଯାହା ମୁଁ ବୁଝିଛି, ସମାଜର ନିମ୍ନବର୍ଗର ଦରିଦ୍ରତମ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯୋଗ୍ୟ କରାଇ ଆମେ ତାଙ୍କ ହାତରେ ଶାସନ କ୍ଷମତା ଅର୍ପଣ କରିପାରିଲେ, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମାନ ଭାବରେ ଦେଖିପାରିଲେ, ପ୍ରକୃତ ସ୍ବାଧୀନତା ହାସଲ ହୋଇଛି ବୋଲି ବୁଝି ହେବ । କିନ୍ତୁ ଆମେ ଶାସନ ବିଧାନ ଓ ସମ୍ବିଧାନ ତିଆରି କରିଛୁ, ସୁବିଧାବାଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ଅଧିକ ସୁବିଧା ଦେବା ପାଇଁ ସେ ଧାରା ଚାଲିଛି ।

ନେତାଜୀ ସୁଭାଷଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ଓ ତାଙ୍କଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଆଜାଦ ହିନ୍ଦ ଫଉଜ ସିଙ୍ଗାପୁରଠାରେ ସ୍ବାଧୀନ ସରକାର ଗଠନ କରି ତତ୍କାଳୀନ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଯୁଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ । ୧୯୪୩ରେ ଏହି ଫଉଜ ଆସାମର କୋହିମାଠାରେ ପହଞ୍ଚି ସ୍ବାଧୀନ ପତାକା ଉଡ଼ାଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ ନେତାଜୀଙ୍କର ଦିଲ୍ଲୀ ଚଲୋ’ ପରି ଦୃଢ଼ ଆହ୍ୱାନ ହିଁ ବ୍ରିଟିଶ ଶାସକବର୍ଗଙ୍କୁ ସେତେବେଳେ ଥରହର କରି ପକାଇଥିଲା । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଡାକରାରେ ୧୯୪୨ରେ ଭାରତଛାଡ଼ର ଆହ୍ୱାନ ବ୍ରିଟିଶ ଶାସକଙ୍କ ମନରେ ଭୟ ସୂଚାର କରିଥିଲା । କୌଣସି ମତେ ଏସବୁ ଆହ୍ୱାନକୁ ଦମନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ବ୍ରିଟିଶ ଶକ୍ତି ବିଫଳ ମନୋରଥ ହୋଇ ଶେଷରେ ଅବିଳମ୍ବେ ଭାରତର ସ୍ବାଧୀନତା ପାଇଁ ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ । ବାପୁଜୀଙ୍କ ତ୍ୟାଗପୂର୍ବ ଅହିଂସା ସଂଗ୍ରାମ ଓ ନେତାଜୀଙ୍କ ତ୍ୟାଗପୂର୍ବ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ ବାସ୍ତବିକ ଆମ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ଇତିହାସରେ ସ୍ବର୍ଣ୍ଣାକ୍ଷରରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିବ । ଆଜି ଆମେ ରାଜନୀତିକ ସ୍ବାଧୀନତା ହାସଲ କରିଥିଲେ ହେଁ, ଏ ରାଷ୍ଟ୍ରର ବିକାଶ ପାଇଁ ମୋର ଯାହା ମନେହୁଏ ତାହା ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ବରଂ ଅର୍ଥନୀତିକ ସ୍ବାଧୀନତାର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବେ ଅନୁଭୂତ ହେଉଛି । ଏଥିପାଇଁ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ସହଯୋଗ ଓ ବୁଝାମଣା ସହିତ ନୈତିକତା, ଶାନ୍ତି ଓ ସଦ୍‌ଭାବର ବାତାବରଣ ସ୍ବାଧୀନୋତ୍ତର ଭାରତରେ ବିରାଜମାନ କରୁ । ଏହା ହିଁ କାମନା ପବିତ୍ର ସ୍ବାଧୀନତା ଦିବସରେ ।

ଡି.-୧୦/୫

ଯୁକ୍ତି-୮, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୧୨